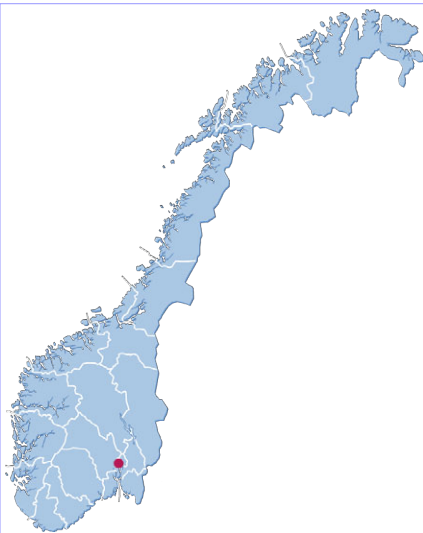
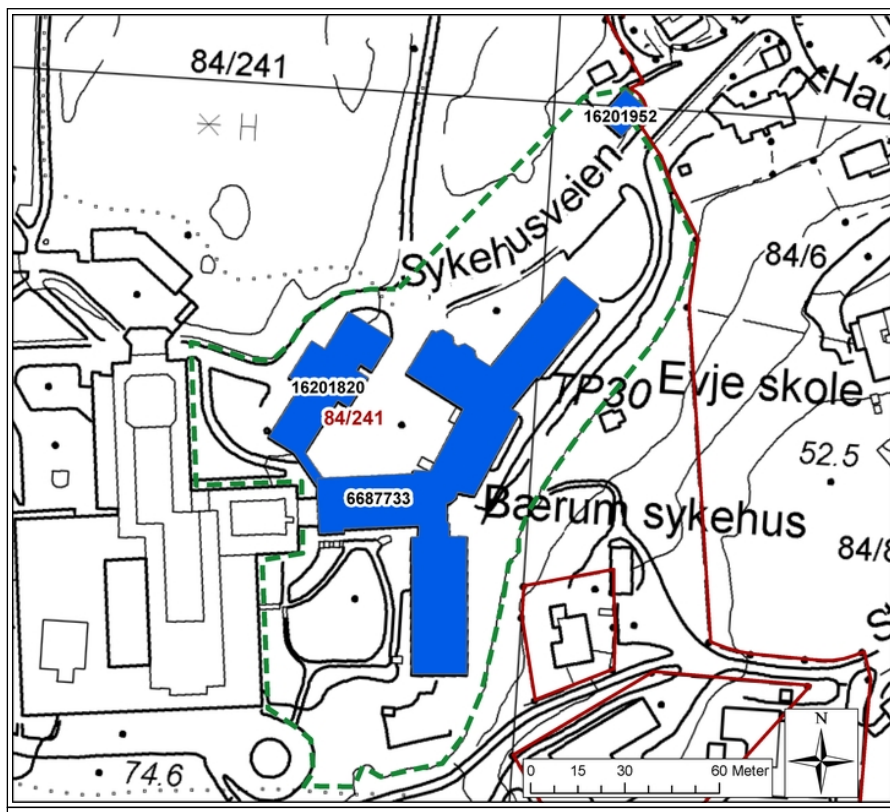

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Akershus
Kommune:	219/Bærum
Opprinnelig funksjon:	Somatisk sykehus
Nåværende funksjon:	Somatisk sykehus
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	9

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9903000	Fyrhuset, bygg 10	1924	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	16201820	84/241
9900137	Sykehusveien 30	1920 - 1924	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	6687733	84/241
9900139	Sykehusveien 33	1923	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	16201952	84/241

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å bevare de eldre delene av Bærum sykehus som et eksempel på kommunal sykehusbygging i perioden omkring 1920. Vernet skal sikre anleggets opprinnelige arkitektur, materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Bærum sykehus er et enestående eksempel på periodens evne til å kombinere romantisk, historiserende arkitektur og moderne sykehusplanlegging. Første byggetrinn er typisk for tidens romantisk orienterte arkitektur. Som eksempel på periodens sykehusenking savner anlegget bevarte motstykke i Norge. Utvidelsene fra 1937 og 1956 er tilpasset første byggetrinn med hensyn til formspråk, dimensjoner og materialbruk og gir anlegget et helhetlig men variert preg. Anlegget er som helhetlig anlegg sjeldent godt bevart.
Omfang:	Vernet omfatter de bygninger som stod ferdig i 1924, inkludert portnerbolig med garasjer og fyrhus/ teknisk sentral, og fløyene fra 1937 og 1956. Anbefalt verneområde er vist på kart.

Beskrivelse kulturmiljø

Bakgrunn
Det kommunale Bærums sykehus åpnet i 1924, og erstattet da noen mindre sykehusanlegg i kommunen. Bygningene var tegnet i nordisk nybarokk av de to svært produktive institusjonsarkitektene Morgenstjerne og Eide. Sykehuset ble lagt på en naturskjønn tomt i åssiden over Sandvika og med utsikt til Oslofjorden. Virkningen i landskapet hadde mye til felles med tuberkuloseinstitusjonene fra samme tid. Det er også representativt for periodens sykehusenking som gjerne kombinerte romantiske trekk og moderne teknologi. Intensjonen var, ifølge arkitektene, at anlegget skulle ha "et visst landsens preg", å være noe hjemlig og trygghetsskapende som kunne tilknytte et sykehus "saklige kulde". Tårnet og det historiserende preget var både tidstypisk og særmerkt for Morgenstjerne og Eide, men den romantiske grupperingen omkring en "borggård" har ikke mange motstykker i landet. Fløyene fra 1937 (søsterhjem) og 1956 (bl.a radiologi og kjøkken) ble tegnet av samme arkitekt og tilpasset det eldre anlegget.

Dagens situasjon
Bærum sykehus ligger i dag i et område preget av villabebyggelse, men de nærmeste omgivelsene har fortsatt bevart noe preg av naturtomt og parkareal. Bærum Sykehus er utvidet flere ganger, og fremtrer i dag som to klart adskilte enheter, den eldre delen med utvidelsene frem til 1950-tallet og senere byggetrinn. Det opprinnelige anlegget er med sitt tårn, eksponerte plassering, og maleriske, borglignende utforming fortsatt et viktig signalbygg og et godt eksempel på periodens historistisk orienterte arkitektur. Den nyere delen er preget av bygninger i enkel modernistisk utforming fra 1981 og frem til 2007.

I sykehusets umiddelbare nærhet finnes også andre helsehistorisk interessante anlegg, bl.a Martina Hansens hospital fra 1930-tallet.

Eiendomshistorikk

1910: Forløperen til Bærums sykehus, pleiehjemmet på Dønski åpnet.
1914: Pleiehjemmet utviklet under dr. P.C. Barth til et lite kirurgisk sykehus. Barth var drivkraften bak byggingen av det nye sykehuset.
1918: Bærum herredsstyre kjøpt areal av Evje, eiendommen til tidligere statsminister Emil Stang.
1919: Arkitektkonkurranse om nytt sykehus ble vunnet av arkitektene Morgenstjerne og Eide.
1924: Sykehuset ferdigstilt med 130 senger
1937: "Søsterhjem" oppført som sidefløy mot nord.
1956: Sørfløyen med tilpasset formspråk oppført for bl.a røntgenfunksjoner, den siste utvidelsen før nybygget i 1981.
1960: Planleggingen av et helt nytt sykehus i Bærum påbegynt.
1981: Det nye sykehuset tatt i bruk, tegnet av K. P. Motzfeldts arkitektkontor.
2004: Ny ambulansestasjon (AA arkitekter A/S).
2006: Nytt felles akuttomtak, to medisinske sengeposter og ny resepsjon ferdigstilt (Selberg arkitektkontor AS).

Verneverdige bygg

Byggnr: 9900137
GAB nr: 6687733
Navn: Sykehusveien 30
Oppført: 1920 - 1924

Byggnr: 9900139
GAB nr: 16201952
Navn: Sykehusveien 33
Oppført: 1923

Byggnr: 9903000
GAB nr: 16201820
Navn: Fyrhuset, bygg 10
Oppført: 1924

Utomhusanlegg

Elementnr: 1
Elementnavn: Hage sørside
Beskrivelse: Det opprinnelige hage/parkanlegg mot sør er i dag sterkt forenklet og redusert av senere utvidelser (1956, 1981). Parken består av plen, mindre gangstier langs bygningsvolumene, spredt vegetasjon med en del større trær en frittstående abstrakt stålskulptur, samt buskbeplantning langs yttervegger

Elementnr:
Elementnavn: Forhage nord, utomhusområder
Beskrivelse: Mindre forhage på nordsiden av nordfløy (1937) med plen, busker og mur mot gårdsrom operasjonsavdeling, rester av hageanlegg sørside portnerbolig med store trær, beplantning adkomstvei østside av anlegg med større trær og eldre lyktestolper

"Slottet i skogen", eldre postkort. Foto: Mittet foto.

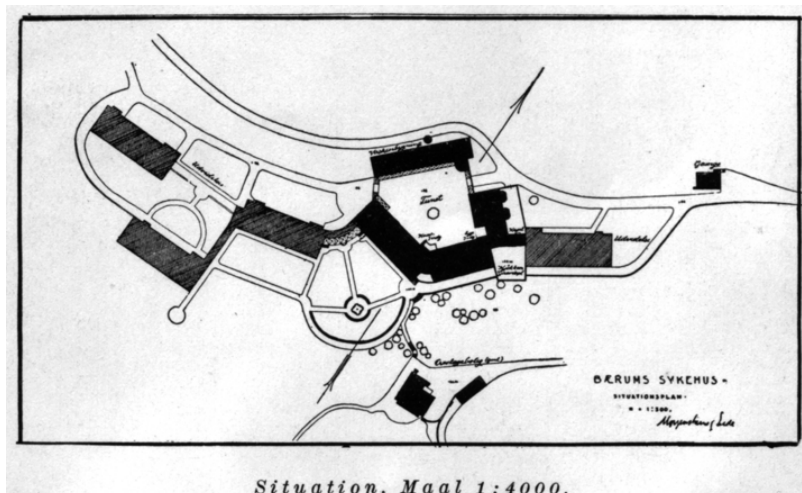

Modell av anlegget slik opprinnelig planlagt. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg. Opphavsrett: Teknisk museum.

Morgenstjerne og Eide: Bærum sykehus, Tunet.

Tunet sett fra fyrhuset. Foto: Byggekunst 1924, nr. 9.

Situation. Maal 1:4000.

Skravering viser planlagt utbygging 1924. Foto: Byggekunst nr. 9 1924.

Rotundens inngangsparti. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Bærum sykehus sett fra øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Tårnet på Bærum sykehus,. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9903000 Fyrhuset, bygg 10

Kompleks 9900012 Bærum sykehus

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Vestre Viken HF
GAB nr:	16201820
Gnr/bnr:	84/241
Oppført:	1924
Byggherre:	Bærum kommune
Arkitekt:	Morgenstjerne og Eide
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Teknisk diverse
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Det gamle fyrhuset danner én side i den opprinnelige "borggården". Bygningen var opprinnelig forbinnet med resten av komplekset med en takoverdekket mur i hver ende, men i dag er det bare den østre av murene som gjenstår. Fyrhuset har som resten av sykehuset grovpussete og hvitmalt fasader, og hadde opprinnelig trolig rød taktegl, i dag er det rødbrun sementstein. Mot borggården er bygningen i to etasjer, men skråningen på motsatt side gjør at det der bare fremtrer som én etasje. På begge langsidenes er det et mindre énetasjes tilbygg som trolig ikke er opprinnelige. Tilbygget på forsiden var trolig bolig/kontor, mens det sistnevnte var koblet til fyrrommet, og i dag utgjør festet for en høy pipe. Mot borggården har huset en stolpegang i én etasjes høyde som hviler på pilarer og skaper en overdekket gang som har gjort det mulig å gå tørrskodd rundt anlegget. Deler av eksisterende vinduer og dører kan være av opprinnelig dato.

Sammendrag bygningshistorie

1924: Oppført som fyrhus. Senere to mindre tilbygg.

Bygningshistorikk

Vern

Formål:	Formålet er å bevare det gamle fyrhuset ved Bærum sykehus som eksempel på økonomibygning og et viktig historiefortellende element i det helhetlige miljøet. Vernet skal sikre den opprinnelige arkitektoniske utformingen og gjenværende eldre fasadeutstyr som vinduer og dører.
Begrunnelse:	Fyrhuset er et arkitektonisk og funksjonelt viktig element i det opprinnelige sykehusanlegget. Bygningens ytre struktur er godt bevart. Økonomibygninger av denne typen er relativt sjeldent bevart i sammenheng med de eldre sykehusanleggene, og bygningen har derfor stor verdi både som enkeltbygg og som del av miljøet.
Omfang:	Omfanget av vern gjelder bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Fyrhuset sett fra øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Fyrhuset sett fra nordøst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9903000 Fyrhuset, bygg 10

Kompleks 9900012 Bærum sykehus

Utbygg østlig del av fyrhuset. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Fyrhuset sett fra vest. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Fyrhuset, port og del av gamle hovedbygg. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Kortside på fyrhuset sett fra syd. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

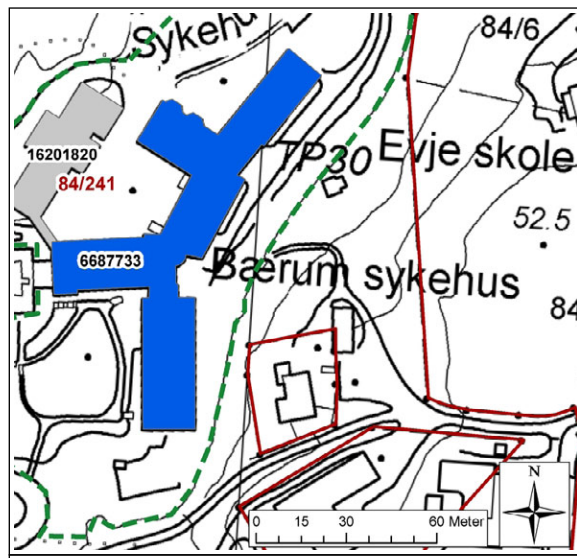
Fyrhuset sett fra gårdsplassen. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Fyrhuset sett fra "borggården". Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Vestre Viken HF
GAB nr:	6687733
Gnr/bnr:	84/241
Oppført:	1920 - 1924
Byggherre:	Bærum kommune
Arkitekt:	Morgenstjerne og Eide
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	Annet vern: Gul serie i Bærum kommune

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Gamle Bærums sykehus består av tre fløyer som danner en "u" rundt en gårds plass avsluttet i nordvest av fyrhuset i en etasje. I åpningen mellom hovedbyggets fløyer og fyrhuset er det passasje gjennom gårds plassen. Passasjen i nordvest er senere utvidet. Sidefløy mot nord ble bygd til i 1937 og sidefløy mot sør sto ferdig i 1956. Gårds plassen eller tunet i midten utgjør et lukket rom. Sammen med det store tårnet som forbinder midtfløy og sidefløyer, og rotunden som også forbinder sørfløy og vestfløy, oppstår et borgliknende preg. Samlet fremtrer anlegget som et landemerke. Fasadebehandlingen er hvit, pusset tegl, og med innstøpt naturstein i sokkel og rotunde. Lykter og murankere i smijern er dekorative detaljer. Det store tårnet har klokke og en nybarokk tårnhjelm, mens rotunden avsluttes med et flatt "kremmerhus-tak". Den opprinnelige taktekkningen er skiftet ut med sementstein. Fløyenes høyde er avhengig av terrengtilpasningen, men gjennomgående har de med unntak av sørfløyen, varianter av valmtak og takoppløft. Nordfløy, midtfløy og vestfløy har også sokkeletasjer. Flere ulike vindustyper finnes i anlegget, men med unntak for operasjonsfløyen og enkelte andre steder er de erstattet med nyere vinduer, dels med løse sprosser.

Funksjonsmessig har det skjedd flere endringer i bygningene, og interiøret har lite bevart av opprinnelige detaljer. I 2007 ble den nordvestre fløyen ombygget til en avdeling for rusomsorg. I første etasje var de opprinnelige operasjonssalene. Vinduene er skiftet, men karnappene er fortsatt tydelige i fasaden som spor etter den opprinnelige virksomheten. Et par av de gamle inngangspartiene er også bygd om i senere tid, bl.a. den tidligere hovedinngangen inn mot gården. Ellers er både interiører og fasader preget av endringer og utskiftninger av originalutstyr.

Sammendrag bygningshistorie

1924: Sykehuset oppført.

1937: Søsterhjemmet oppført som tilbygg til det opprinnelige anlegget mot nord

1956: Sydflyen oppført som tilbygg til det opprinnelige anlegget mot syd

Anlegget har gjennomgått ulike endringer; Hovedinngangen er ombygd. Vinduene skiftet ut i hovedparten av anlegget. Unntaket er operasjonsfløyen, deler av midtfløyen mot tunet, og enkelte andre steder. Taktekkingen skiftet ut til sementstein.

2007: Operasjonsavdelingene bygges om innvendig til avdeling for rusproblemer.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare de eldre delene av Bærum sykehus som et arkitektur- og helsehistorisk viktig eksempel på kommunal sykehusbygging i perioden omkring 1920. Vernet skal sikre bygningenes arkitektoniske hoveduttrykk, fasadeløsninger og materialbruk såvel som opprinnelige vinduer, dører og annen detaljering, bl.a. gjenværende opprinnelig fasadeutstyr.
Begrunnelse:	Bærum sykehus fra 1924 er et godt eksempel på nybarokkens evne til å kombinere romantisk, historiserende arkitektur og moderne sykehusplanlegging, og savner som sådan sidestykke i Norge. Av særlig arkitektonisk betydning er tårnet som er noe av et landemerke i Bærum; Tårnet inngår som et tidstypisk arkitekturtema i institusjonsbyggeriet rundt 1. verdenskrig. Til tross for en del endringer mht detaljer har anlegget som helhet bevart et gjennomgående stilmessig preg av nordisk nybarokk. Senere tilbygg mot nord (1937) og sør (1956) innordner seg eldste byggetrinn i volumer, materialer og formspråk og er gode eksempler både på sykehusbygg fra sine perioder og som tilpasningsarkitektur.
Omfang:	Vernet omfatter de opprinnelige bygningene fra 1924, samt tilbyggene fra 1937 og 1956. Vernet gjelder bygningenes eksteriør, inkludert opprinnelige vinduer, dører og annen detaljering.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:

Interiørnavn: 1. etasje i operasjonsfløyen

Beskrivelse: Hele 1. etasje synes å være i opprinnelig tilstand. Dette gjelder rominndeling, vinduene generelt og spesielt karnappvinduene i operasjonssalene. En sidedør i birom er gjenmurt. Vegger og gulv i operasjonssal og birom er kledd med fliser som antas opprinnelige. Andre opprinnelige eller eldre interiørdetaljer er også bevart, som skap en del armaturer.

Interiørnr:

Interiørnavn: Rotunde

Beskrivelse: Sylindrisk etasjestibyle som kobler sammen trappehus og to sidefløyer i hele anleggets høyde, 4 etg. + u-etg.

Interiør fra operasjonssal. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

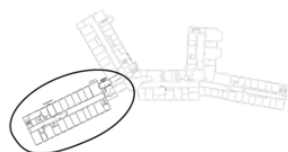
Fasade mot øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

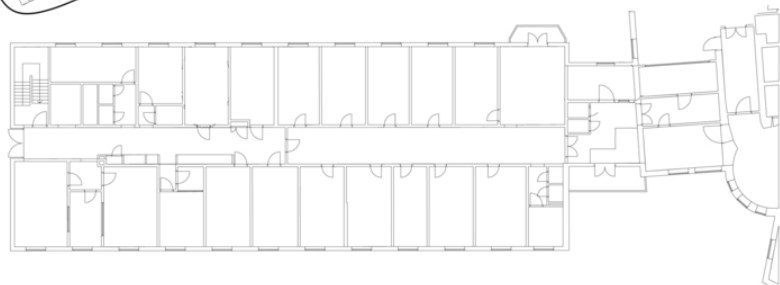
Østfløyen sett fra øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Sluttstein. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

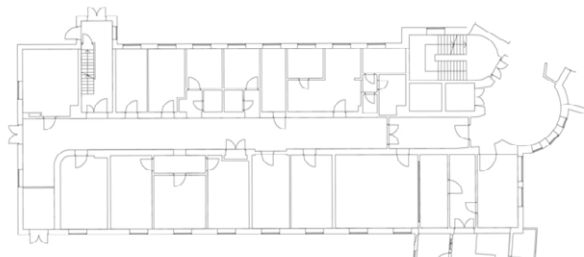
SYDFLØY 1. etasje

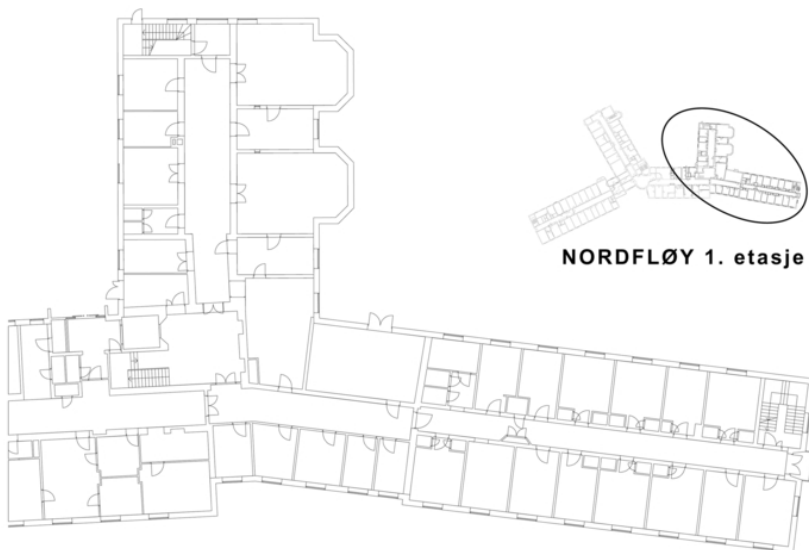
Plantegning 1. etasje, sydfløy. Opphavsrett: Reinertsen Engineering AS.

VESTFLØY 1. etasje

Plantegning 1. etasje, vestfløy. Opphavsrett: Reinertsen Engineering AS.

NORDFLØY 1. etasje

Plantegning 1. etasje, nordfløy. Opphavsrett: Reinertsen Engineering AS.

Trappegavl på midtfløyen. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Smijernslykt på sydføløyen. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.
Opphavsrett:

Eldre postkort mot vestfløyen. Foto: Normann.

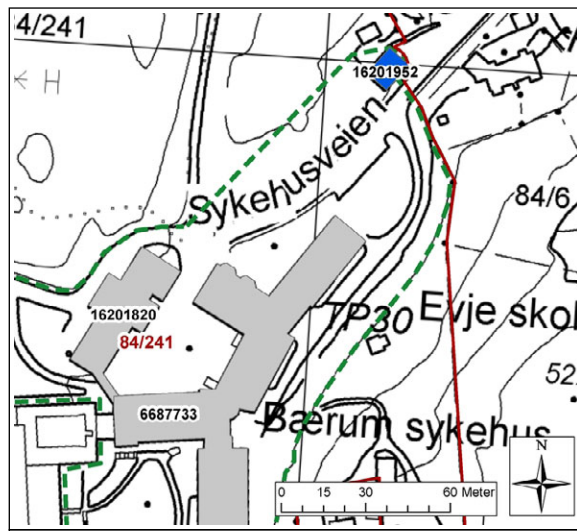
Inngang til kapellet i sydføløyen. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Operasjonssalskarnappene. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Vestre Viken HF
GAB nr:	16201952
Gnr/bnr:	84/241
Oppført:	- 1923
Byggherre:	Bærum kommune
Arkitekt:	Morgenstjerne og Eide
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	Annet vern: Gul serie i Bærum kommune

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Den lille trebygningen ved inngangen til sykehuset er, ifølge arkitektene, oppført som "garage med chaufførbolig". Bygningen er i 1,5 etasjer og kledt med stående panel og utformet i samme nybarokke stil som hovedanlegget. Huset står på en høy sokkel som er forblendet med naturstein satt inn i puss. Forblendingen og en dør i sokkelen med skråstilt panel, sørger for å knytte bygningen stilmessig til sykehuset. Vinduene er smårutete. En del av vinduene er av eldre dato, og kanskje opprinnelige. Taktekkingen er utskiftet, og er nå sementstein. Bygningen er gjort om til kontorer, med en del endringer i interiøret. Inngangspartiet er også noe ombygget.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen ble oppført 1924 som kombinert bolig og garasje ved innkjøring til sykehusområdet. I dag brukes bygningen til kontorer

Vern

Formål:	Vernet skal sikre bygningens sammenheng med øvrige deler av anlegget, og omfatter hovedstruktur i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, vinduer, dører, materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Portnerboligen er en viktig funksjonell del av det totale sykehusanlegget fra første byggetrinn på Bærum sykehus. Bygget ligger som signalbygg ved ankomsten til sykehusområdet og bygningens, formspråk og materialbruk er tilpasset øvrige deler av sykehusanlegget. Bygningen inngår som en viktig del av anlegget som helhet. Den miljømessige betydningen av huset i sykehusmiljøet er betydelig.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Portnerboligen sett fra sørøst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Den gamle portnerboligen og garasjer sett fra sør(-vest). Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Portnerboligen sett fra øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg. Fasadene mot hhv. sørøst og nordøst.

Portnerboligen sett fra øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg. Fasadene mot hhv. sørvest og nordvest.

Portnerboligen sett fra nordøst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Den gamle portnerboligen og garasjer, fra øst.
Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900139 Sykehusveien 33

Kompleks 9900012 Bærum sykehus

Portnerboligen sett fra sørvest. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Portnerhuset sett fra nordvest. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Den gamle portnerboligen og garasjer sett fra øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.